

volateli, že sporné příslušenství zaniklo novací a že žalovanému přísluší jen pohledávka ze zůstatku (saldová), pro kterou však rovněž ručí hypoteka, neboť dovolatel připouští, že jde o jednotnou úvěrovou pohledávku, z níž část byla hypotekou zajištěna. Že se tak stalo pod titulem zápůjčky podle dlužního úpisu, jest nerozhodné, neboť zápůjčka byla poskytnuta dlužníkům v rámci úvěru. Dovolatel jest však na omylu, domnívaje se, že žalovaná nemůže účtovat tuto pohledávku ze zůstatku v rámci jistoty pro úroky a vedlejší poplatky. Pokud zjištěný zůstatek vznikl také připočtením sporných úroků a vedlejších poplatků, ručí hypoteka v celém rozsahu, počítajíc v to jistotu pro úroky a vedlejší poplatky za zmíněnou zůstatkovou pohledávku. Jen tento výsledek se může shodovati s úmyslem věřitele a dlužníků, neboť, byl-li jimi smlouven kontokorentní poměr s pololetní uzávěrkou a bylo-li přes to zřízeno také právo zástavní pro úroky, úroky z úroků a vedlejší poplatky, obzvláště také pro úroky starší než tři léta, nelze toto ujednání vykládati jinak, než, že strany zamýšlely, že právem zástavním v plném jeho rozsahu má býti také kryta část zůstatkové pohledávky pokud připadá na úroky, pokud se týče na vedlejší příslušenství 1.000.000 Kč. V souzeném případě není sporu o tom, že vedlejší příslušenství převyšuje 100.000 Kč. Že s tímto zatížením nemovitosti musí zadní věřitelé počítati tak dlouho, dokud dluh není z pozemkové knihy vymazán, a že nemají nárok na zlepšení svého pořadí, leč že by jim to bylo smlouvou výslovně zaručeno, vyslovil nejvyšší soud již rozhodnutím ze dne 21. ledna 1925 Rv I 1656/24 čís. sb. 4579.

Čís. 9995.

Převzetím dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti k placení nabyvatelem vzešla v první řadě nabyvateli povinnost starati se o to, by dávka byla vyměřena tak, jak to vyžaduje jeho zájem. Zcizitel vyhověl úplně své povinnosti, udělil-li nabyvateli plnou moc pro ukládací řízení a ponechal mu, by sám pečoval o správné vyměření dávky. I bez vydání plné moci splnil svou povinnost, odevzdal-li všechna vyzvání a příkazy vyměřujícího úřadu ihned nabyvateli, by sám rozhodl a zařídil, co uzná za potřebné.

(Rozh. ze dne 14. června 1930, Rv I 1437/29).

Žalovaný koupil od žalobce nemovitost a zavázal se ve smlouvě, že zaplatí ze svého dávku z přírůstku hodnoty, pokud bude vyměřena z koupené nemovitosti. Prodávatel obdržel od zemského inspektorátu pro zemské dávky vyzvání, by předložil přiznání k zemské dávce z přírůstku, leč vyzvání to předal žalovanému a ten sám úřadu podal přiznání, vyplniv a podepsav je svým jménem, leč bez plné moci. Vyměřovací úřad vydal pak platební rozkaz ze dne 27. března 1925, jímž prodávateli byla vyměřena dávka z přírůstku hodnoty 3.093 Kč 03 h. Jako nabývací hodnota ke dni 1. ledna 1903 byla vyměřujícím úřadem stanovena hodnota

14.000 Kč, úředně předpokládaná, jelikož zcizitel nepodal přiznání. Prodátel ihned tento platební rozkaz sdělil kupiteli, jenž ihned vytknul prodáteli, že dávka jest příliš vysoká, že prodátel opominul podati přiznání a tím zavinil, že byla dávka vyměřena příliš vysoko, a odepřel zaplatiti celou dávku a zaslal mu koncept stížnosti (odvolání) proti výměře dávky a nabízel prodáteli na úhradu dávky 1.000 Kč pro případ, že stížnost proti platebnímu rozkazu bude zamítnuta, při čemž vysvětlil prodáteli dávku na 536 Kč 97 h. Prodátel přes to stížnost již připravenou nepodal, čímž nabyl platební rozkaz právní moci. Ježto kupitel přes opětovné upomínky dávku nezaplatil, zaplatil ji prodátel, by zabránil exekuci vedené proti němu k vydobytí dávky, a domáhal se pak náhrady 3.355 Kč (předepsaná dávka s úroky) na kupiteli. **P r o c e s n í s o u d** **p r v é s t o l i c e** přisoudil žalobci 668 Kč maje za to, že dávka měla býti vyměřena jen v této výši. **O d v o l a c í s o u d** k žalobcovu odvolání napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d přisoudil žalobci 3.093 Kč s 5% úroky ode dne 9. května 1925.

D ů v o d y:

Nelze souhlasiti s odvolacím soudem, že kdyby zesnulý Jindřich K. byl jako zástupce zcizitelů při vyměřování dávky zachoval povinnou bedlivost, byla by sporná dávka z přírůstku hodnoty podle zákona mohla býti vyměřena jen 618 Kč. Odvolací soud vychází při jejím výpočtu z nabývací hodnoty 19.947 K 60 h, kterou jest mu obecná hodnota prodaných pozemků ke dni 1. ledna 1903, a ze zcizovací hodnoty 28.294 Kč, za něž byly pozemky podle udání stran dne 15. prosince 1920 prodány. Pokud jde o hodnotu nabývací spočívá rozhodnutí odvolacího soudu na volném zhodnocení znaleckého posudku, jehož správnost podle § 503 c. ř. s. nelze v dovolacím řízení přezkoumati. Že však jako zcizovací hodnota byla výpočtu dávky za základ položena cena, za niž byly nemovitosti podle přednesu stran zcizeny, nelze schváliti. Podle § 6 dávkového řádu ze dne 23. září 1920 čís. 545 sb. z. a n., jenž platil pro sporný případ, může vyměřovací úřad, jsou-li pochybnosti o tom, že vyšetřená zcizovací cena odpovídá obecné hodnotě nemovitosti, vzíti za základ výpočtu přírůstku hodnoty místo ní obecnou hodnotu v době zcizení a dáti ji podle § 17, když jest potřebí, vyšetřiti soudním odhadem. Takové, a to vážné pochybnosti vznikají i v souzeném případě, jakmile se místo nabývací hodnoty 14.700 K předpokládané zemským inspektorátem, uzná za obecnou hodnotu pozemků ke dni 1. ledna 1903 19.947 K. Rozdíl mezi touto hodnotou a cenou 28.294 Kč, za niž byly pozemky dne 15. prosince 1920 prodány, jest tak nepatrný a neúměrný všeobecnému poklesu hodnoty peněz, jenž nastal v letech 1903 až 1920, že, je-li správná vyšetřená obecná hodnota k 1. lednu 1903, nemůže se při úplném nedostatku potřebného vysvětlení udaná zcizovací cena rovnati obecné ceně v době zcizení. Ve zprávě městského stavebního úřadu v Č. ze dne 10. prosince 1924, jež byla nižším soudům jedním

z důvodů, ze kterých uznali posudek znalců o obecné hodnotě v roce 1903 za správný, byla sice obecná hodnota k 1. lednu 1903 udána přibližně tak, jak ji udali znalci, totiž 20.000 K, ale obecná hodnota v době zcizení dne 15. prosince 1920 byla odhadnuta na 35.000 Kč. Nelze se dovolávat tohoto posudku pro správnost hodnoty nabývací, ale nechat ji nepovšimnutým při zjišťování hodnoty zcizovací. Když nižší soudy uznaly, že zemským inspektorátem předpokládaná nabývací hodnota 14.000 K byla příliš nízkou, a položily svému výpočtu za základ obecnou hodnotu udanou znalci, měli znalci vyšetřiti také obecnou hodnotu v době zcizení. V tomto směru zůstalo řízení neúplným a bylo by třeba jeho doplnění, kdyby zůstalo při právním posouzení nižších soudů. Avšak ani s tímto nelze souhlasiti. Jest arci správné a v souhlasu s rozhodováním nejvyššího soudu, zvláště i s rozhodnutím čís. 4373 sb. n. s. že zcizitel ručí nabyvateli, jenž převzal za něho dávku k placení, neučiní-li, čeho bylo třeba, by dávka nebyla vyměřena nesprávně, a jest jeho povinností, by v ukládacím řízení hájil loyálně a poctivě zájmy kupitele. To však neznamená, že nabyvatel smí založiti ruce v klín a ponechati zciziteli všechnu starost, by dávka byla vyměřena správně. Převzetím dávky k placení stalo se správné vyměření dávky jeho věcí, v prvé řadě jest on sám povinen starati se o to, by dávka byla vyměřena tak, jak to vyžaduje jeho zájem. Také on sám jest povinen nésti útraty odborné porady a právního zastupování, jež se stanou nutnými v ukládacím řízení. Povinnost zcizitelova jest jenom důsledkem předpisu § 13 dávkového řádu, že, i když nabyvatel převezme dávku k placení, provádí se vyměřovací řízení přece jen se zcizitelem. Tento předpis nepřekáží, by se zcizitel nedal v ukládacím řízení zastupovat, zvláště, by se v něm nedal zastupovat nabyvatelem. Zcizitel vyhoví plně své povinnosti, když udělí nabyvateli plnou moc pro ukládací řízení a ponechá mu, by sám pečoval o správné vyměřování dávky. I bez vydání plné moci splní svou povinnost, když všechna vyzvání a příkazy vyměřujícího úřadu odevzdá ihned zciziteli, by sám rozhodl a zařídil, co třeba zaříditi. Tuto povinnost zcizitel splnil, neboť odevzdal podle nenapadnutého skutkového zjištění prvního soudu úřední vyzvání, aby podal přiznání k dávce, žalovanému, a tento souhlasil. Žalovaný podal sám přiznání k dávce a vyplnil předepsaný vzorec. Nelze klásti žalující straně za vinu, že tak učinil neodborně, vadně a neúplně, že podepsal přiznání vlastním jménem, ač nepředložil současně plnou moc, a že neudal v přiznání nabývací hodnotu. Stalo se vlastní vinou žalovaného, že nebyla při předepsání dávky předpokládána nabývací hodnota 15 K za čtvereční sáh, úhrnem 19.947 K 60, nýbrž 14.000 K. Zda nedostatečnost přiznání mohla býti napravena podáním stížnosti proti platebnímu rozkazu, netřeba uvažovati. Pro rozhodnutí sporu, dostačuje nesporná skutečnost, že zesnulý Jindřich K. odevzdal také doručený mu platební rozkaz bez prodlení žalovanému k případnému podání opravného prostředku. Podati jej sám a na vlastní útraty nebyl povinen, již proto ne, poněvadž nemusil si býti vědom toho, že nabývací hodnota 14.000 K jest příliš nízká, vyměřená dávka příliš vysoká a že stížnost proti plateb-

nímu rozkazu může míti úspěch, mimo to však i proto, že případné příliš vysoké vyměření dávky nezavinil on, nýbrž sám žalovaný nedostatečným přiznáním k dávce a také útraty právního zástupce, jehož pomoci bylo při podání stížnosti patrně třeba, nepotřeboval nésti on, nýbrž žalovaný. Tvzení, že žalovaný odvolání sám vypracoval a zaslal Jindřichu K. k podpisu a k odeslání, odporuje spisům. Podle předloženého dopisu ze dne 28. dubna 1925 a jeho příloh vyzval sice žalovaný Jindřicha K-a, by podal odvolání, a zaslal mu za tím účelem tři přílohy, kterých mělo býti použito při odvolání, ale již vypracovanou, tehdejšímu dávkovému řádu vyhotovující a k odeslání připravenou stížnost do platebního rozkazu mu nezaslal. Žalující strana prokázala tedy, že nebyla na její straně porušena povinná bedlivost ve vyměřovacím řízení. Jelikož ručí jen za zavinění, nikoliv za výsledek, jest žalobní nárok na náhradu toho, co musela sama zaplatit, ač podle smlouvy měl zaplatiti žalovaný, podle § 1358 obč. zák. odůvodněn, a bylo žalobě vyhověti, aniž bylo třeba navrhovaného doplnění řízení. Odsouzen byl žalovaný k náhradě předepsané dávky 3.093 Kč 03 h s 5% úroky z prodlení ode dne splatnosti, jež nastala podle zjištění nižších soudů dne 9. května 1925. Pro přisouzení požadovaných úroků z úroků a exekučních útrat není právního důvodu. V té příčině zůstává při zamítnutí žaloby.

Čís. 9996.

Lhůtu k podání odpovědi na žalobu nelze stanovit při prvním roku, učinil-li žalobce k námitce nepříslušnosti návrh na postoupení věci jinému soudu. V tom, že soud, jemuž byla věc postoupena, určil žalovanému lhůtu k podání žalobní odpovědi usnesením bez roku, nelze spatřovati ani zmatek ani vadu řízení.

(Rozh. ze dne 14. června 1930, Rv I 2009/29).

Při prvním roku o žalobě zadané na zemském soudě v Praze vznesl žalovaný námitku nepříslušnosti. Žalobce podřídil se námitce a navrhl, by věc byla postoupena obchodnímu soudu v Praze. Zemský soud v Praze návrhu vyhověl a postoupil věc obchodnímu soudu v Praze, jenž usnesením ze dne 26. července 1927, doručeným žalovanému téhož dne, udělil žalovanému lhůtu k podání žalobní odpovědi do 9. září 1927. Žalovaný ve lhůtě žalobní odpověď nepodal. K žalobcovu návrhu vynesl pak obchodní soud rozsudek pro zmeškání, jímž uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a odvětil k odvolacímu důvodu zmatečnosti řízení před prvním soudem v důvodech: Pokud jde o výtku zmatečnosti řízení byla na základě spisů postoupených obchodnímu soudu v Praze zemským soudem v Praze podle § 261 šestý odstavec c. ř. s. usnesením ze dne 25. července 1927 podle § 243 c. ř. s. udělena žalované straně lhůta k podání žalobní odpovědi do 9. září 1927. Přes to, že usnesení toto bylo žalovanému doručeno k rukám jeho právního zástupce dne 26. července, žalobní odpověď nebyla vůbec podána.